

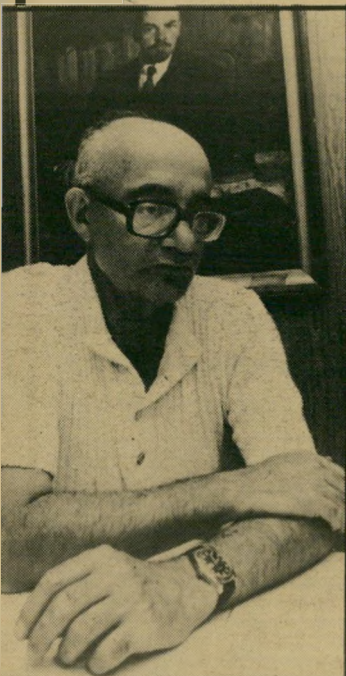

יאסר ערפאת בכינוס זנווה (1983)
האם אתם מוסמכים למסור מסרים?

כנציג הפנתרים בחזית הדמוקרטית לשלום. היא אמרה שזה לא מהותי מתי נודע לשאר חברי מישלחת חד"ש על פגישתו של ביטון עם ערפאת, וכי זכותו של ערפאת לומר מה שהוא רוצה, ולמי שהוא רוצה. היא הדגישה שההכחשה של אש"ף לעניין המסר נגד ערפאת נלקחה בעניין הוועידה הבינלאומית, וחזרה שוב על הטענות שע"פ רפאת נעצמו לא הכחיש את הדברים. מתי פלד, אלוף לשעבר, הירדוע כא"ש"ף שאינו מתעסק ברכילות, אמר: "אני חושב שכאשר ריחוק עוזי בורשטיין של צ'רלי יש מסר, הוא ידע שכל העסק מוטל בספק גדול מאוד, אבל ניצל את זה כדי לתת לכל העסק פירסום גדול. הם השיגו שלושה ימים שבהם התעסקה כל העיתונות, הישראלי והעולמית, בצ'רלי ביטון. אולי הם חשבו שהדברים יעניקו להם יתרון בקרב חלק מהציבור הישראלי.

התגובה הראשונה שלי, כששמעתי על עניין המסר, היתה שזה ברוור, כי אני חושב שהמסר היה בנאומי הפומבי של ערפאת, ומה שרצה להשלים עשה במסכת העיתונאים, שנערכה למחרת הבוקר.

תוכן המסר לא תאם את התפיסה הפוליטית שהציג ערפאת. הוא אמר שאת הפיתרון יש למצוא בפורום בינלאומי (המשך בעמוד 41)

עוזי בורשטיין
בחופש

הסוציאליסטי, היושב כפאריס: "אם ערפאת היה צריך להכחיש כל שקר שנאמר עליו, הוא לא היה עושה שום דבר אחר, אלא היה עוסק כל הזמן בהכחשות."

לא הגיעה השעה לחשוף

לענין הפגישה עצמה ותוכנה: דויד איש-שלום הסביר שפגישה זו היתה רק תוצאה של מגעים שנמשכו על פני חודשים רבים, ושכמהלך הוחלפו הרבה ניירות-עבודה בין הצדדים: "לפגישה קדמו מגעים במשך כמה חודשים ביני לבין גורמים בגדה, בישראלי וגורמים של אש"ף בחו"ל, בתיווך של צ'רלי ביטון. היה ברור שנתקבל לפגישה הזו אצל ערפאת, והיה ברור שימסור מסר."

לשאלה מדוע בחר ערפאת דווקא בשניים אלה כדי להעביר מסר היסטורי לראש ממשלת ישראל, ענה איש-שלום: "כי אנחנו הקדמנו לפגישה חודשים של עבודה מאומצת ובלתי-תלויה, כדי להביא את ערפאת לרעיון נות שיביאו פריצת-דרך. יש דברים ש"עוד לא הגיעה השעה לחשוף אותם, ואנחנו לא נחשוף אותם כי זה יזיק לנושא."

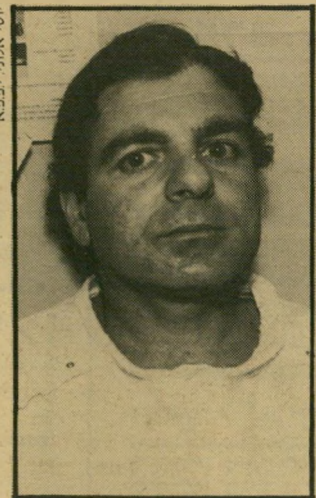
אילן הלוי מספר סיפור אחר על מהלך הדברים בפגישה, למרות שלא היה נוכח בה.

הוא הסביר שערפאת היה מוכן להיפגש עם כל מי שהשתתף בכינוס. הוא הרגיש שלא התקיימה פגישה נארבע עיניים שבמהלכה נמסר מסר, וכי היוזמה לפגישה היתה של ביטון ואיש-שלום.

הלוי אמר באופן חריש-מעשי שערפאת לא מסר באמצעותם כל מסר. "דויד איש-שלום שאל את ערפאת אם יש לו מסר לממשלת ישראל. ערפאת יש אל אותו אם הוא מוסמך למסור או להביא מסרים, והשניים ענו שלא. אם כן, אמר להם ערפאת, איני מוכן למסור ברככם מסרים לממשלת ישראל ואם ממשלת ישראל מעוניינת לקבל מסרים היא יכולה לפנות באופן ישרמי ובאמצעות גורמים שונים. ואני אענה". ערפאת הרגיש שכל מה שהיה לו למסור נאמר באומרו ובמסכת העיתונאים שקיים אחריו. "כל עניין המסר הוא שקר, שלא

שביטלו אותו מייד בהתחלה, וטענו ש"ביטון אינו האיש הרציני למסור מסרים". אחרים אמרו שאין ברבריו של ערפאת שום חידוש. היו שטענו שאין לסמוך על ערפאת בפרט, ועל אנשי אש"ף בכלל, מכיוון שהם מכחישים כל דבר מייד למחרת היום.

מעטים אמרו שאולי כדאי לפקוח אוזניים ולהקשיב, שאולי יש סיכוי לפריצת-דרך. במהלך הימים שחלפו מיום פירסום קיומו של המסר ועד פירסום פרטיו, עברו תגובותיהם של אנשי השילטון בישראל טלטלות עזות. הם הספיקו להכריז שאינם מוכנים לקבל שום מסר מערפאת. הם מוכנים, כך הודיעו גם פרס וגם שמיר, לכל היותר להטיל על יועציהם לשמוע מה בפי ח"כ ביטון, עם פירסום הסיפור על המסר באה הכחשה מפי כמה מדוברי אש"ף. אחר

דויד איש-שלום
ניירות-עבודה במשך חודשים

עבר-אלי-רחמן, הדובר הרישמי של ה"אירגון, פירסם הכחשה בתונים, מקום מושבם הקבוע של מוסדות אש"ף. גם דובר אש"ף בכוחות פירסם הכחשה וכך עשה גם ראש-לישכתו של ערפאת, חשובה במיוחד הכחשתו של מחמוד ("אברמאון") עבאס, חבר הוועידה-הפועל של אש"ף הממונה מטעם האירגון על המגעים עם גופים ישראליים. זה האיש

נית-אלון, כשהוא מסביר מדוע אינה מקובלת על הפלסטינים. כל חברי-הכנסת הישראליים שבאו למיפגש הכירו את ערפאת מפגישות קודמות. בין הצדדים היתה פגישה חמה, ובמהלכה התחבק ערפאת וה"נשק עם כל הישראלים הנוכחים. מבין שהמיפגש הפיסי הזה העסיק מאוד את העיתונאים הישראליים שביאו או לכינוס, ואף שימש נושא לכותרות ראשיות בכל עיתוני-ישראל, שיצאו למחרת היום.

מאוחר יותר, באישור-לילה, נערכה בחדרו של ערפאת הפגישה, המשמשת עד עכשיו נושא עיקרי לויכוחים, הן בין הקבוצות השונות שהשתתפו בכינוס בלונדון, הן בין הגופים הפוליטיים השונים בישראל.

למחרת פגישתם של צ'רלי ביטון, דויד איש-שלום וויקטור אלזע עם ערפאת, חילק דובר רק"ח, עוזי בורשטיין, שהיה גם הוא בלונדון, הודעה באנגלית לעיתונות.

בהודעה סיפר בורשטיין על עצם קיום המיפגש, והוסיף כי במהלכו נמסרו לביטון מסרים סודיים, המיועדים באופן אישי ליצחק שמיר ולשימון פרס. הוא הרגיש שזו הפעם הראשונה בהיסטוריה של מיפגשים מסוג זה של ראש אש"ף, יאסר ערפאת, שולח מסר חשוב ביותר לראש ממשלת ישראל ולסגנו.

הפירסום על "המסר" תמוה, ואינו עולה בקנה-אחד אף עם דיבריהם של ביטון עצמו ושל נציגי אש"ף.

צ'רלי ביטון הסביר שבונו ארצה שהפגישה עם ערפאת נקבעה מראש, בצדדי אותו היום. הוא אמר שפירסום המיפגש ותוכן המסר לא באו ביוזמתו, אלא — הרך כתב המקומון הירושלמי כל הניר, שקיבל את הדברים מפיו של איש-שלום, שנכח גם הוא בפגישה עם ערפאת. ביטון הכחיש בשיחה עם הנו"לס הזה שעותי בורשטיין הוא שפירסם את הדברים.

איש-שלום, צעיר מיוצרי עשרה איש-עסקים שהוא יוצא-דופן בין הגורמים המאורגנים, אמר באופן ברור: "הבנתי אחרי הפגישה שהמסר צריך להישאר חשאי, ולא פומבי. ההרתי שלא לפרסם את הדברים, וכשפנו אליי ושאלו אותי, הכחשתי שהדברים ניתנו בפומבי. אמרתי שלא נאמרו כלל". מוכן שפגישתם של ביטון ואיש-שלום עם ערפאת היתה הצידה כל עניין אחר הקשור בכינוס האו"ם —

דחיפות לכיוון הדלת

יום החמישי, לקראת חזרתה מישלחת לישראל, הוציא משרד דובר חד"ש הודעה לעיתונות על מסר בתעיתונאים של מישלחת חד"ש, וכי ראש ח"כ צ'רלי ביטון ועוזי בורשטיין, הנוכח עצמו, נבמל-התעופה. ישראלים שאינם חברי חד"ש, ושי חזרו גם הם באותו היום בלונדון, סיפרו כי נבמל-התעופה בשווייץ היה ברור שטיין מתוח. הוא שאל אחרים מן ה"נוסעים אם מתי פלד, ח"כ הרשימה המתקדמת, יהיה גם הוא באותה הטיסה ונוסעים אחרים נשאלו אותה השאלה לגבי מוהמר מיעארי, גם הוא ח"כ המתקדמת.

The uniqueness of this meeting derives from the fact that now, for the first time in the history of such meetings, the PLO chairman utilised it in order to relay a highly important message to the Israeli Prime Minister Itzhak Shamir and his deputy Shimon Peres. The message includes three points and is based on a declaration on the willingness of the PLO to embark upon negotiations with the government of Israel. (The details of this message will not be publicized before they are relayed to Mrs Shamir and Peres.)

קטע מההודעה לעיתונות של עוזי בורשטיין בזנווה

ה"חודיות של פגישה זו נובעת מהעובדה שבפעם הראשונה בהיסטוריה...

מייד כשנגעו גלגלי-המטוס באדמת הארץ, רחף בורשטיין את ביטון לכיוון דלת המטוס, והאיץ בו למחר לתפוס מקום ליד דלפק ביקורת-הדרכונים. השניים אף לא טרחו לקחת את מיוזם דותיהם, ורצו אל אולם קבלות-הפנים, שבו נקבעה מסיבת-העיתונאים. הם חששו שהעיתונאים, שהמתינו להם, ירצו לדבר גם עם ישראלים אחרים שהיו בכינוס, בעיקר פלד או מיעארי, ורצו לטרפד אפשרות כזאת מראש. פלד חזר רק כעבור שלושה ימים.

ביום השני כבר אי-אפשר היה למי צוא את בורשטיין. הרובר המסור, ש"רוע כמי שאינו מחסיר יום ושגם שבי תות וחגים הם אצלו בבחינת ימי-עבודה, לקח חופשה. רק תמר גוטנסיק, חברה ותיקה בפוליטיקאי של המפלגה הקומוניסטית, ניסתה ככל יכולתה לענות לשאלות שהיו מופנות לבורשטיין. היא לא היתה חברה במישלחת, וסיפרה שביטון לא היה שם כנציג רק"ח, אלא

היה ולא נכרא. צ'רלי רצה לתת לעצמו יותר חשיבות ממה שיש לו, ולכן ש"קרה."

הלוי הוסיף שהנקודות שעליהן דיברו הישראלים, כלומר: משאומתן ישיר במקום ועידה בינלאומית, על בסיס הפסקה הדרית של פעולות-האיבה, הפסקת ההתנחלויות והכרה הדתית, הן נקודות שהעלה איש-שלום, ולא אש"ף. הוא אמר ששני הישראלים העלו את הנקודות, וערפאת לא הגיב עליהן. ערפאת הסביר באופן מפורש שהוא מעוניין לנהל משאומתן עם ממשלת-ישראל, ולא עם כוחות-הי"ל לוס בישראל, ולכן שאל באופן ברור ביותר אם ביטון ואיש-שלום מוסמכים לנהל משאומתן בשם ממשלת-ישראל. הם הודו שלא.

אמר הלוי: "יכול להיות שצ'רלי פעל בתוס'לב, בנסיון לקדם את עניין השלום. אני חושב שהוא טעה, שזה לא קידם, אלא יצר מבוכה ואי-בהירות ו

שנפגש עם ביטון וחבריו בראשית הש"נה בבורשט.

דויד איש-שלום טוען שאש"ף הכי יש את קיומו של המסר, מכיוון שה"סיכום היה שהעניין סודי, ולכן לא היתה ברירה אלא להכחישו.

ביטון אמר שההכחשה כוונה רק לניקודה אחת שהובנה בטעות, ושדברה על משאומתן ישיר, ללא ועידה בינלאומית. במישרדי רק"ח אמרו שהם מתייחסים בזהירות להכחשות, שאברמאון בעצמו אמר דברים כרוח דומה בכינוס שנערך בבורשט לפני חודשים אחדים, ושערפאת בעצמו לא הכחיש את הדברים באופן אישי.

קשה להאמין שמיכאיל גורבצ'וב, או מרגרט תאצ'ר, או יצחק שמיר, או אפילו מאיר וילנר, טרחים להכחיש באופן אישי כל ידיעה לאינכונה הנוגעת אליהם. כך אמר גם אילן הלוי, הישראלי-לשעבר, נציג אש"ף באינטרנציונאל

כגון נאומי החשוב של ערפאת — עצמו — והכל התרכזו במסר הסודי.

דובר אש"ף מכחיש

ידיעות הראשונות על המסר שהגיעו לארץ דיברו על נייר כתוב, שיש בידי השניים לשמיר ולפרס. הן דיברו גם על-ידי ערפאת הציע משאומתן ישיר, שלא במיסגרת ועידה בינלאומית.

למחרת כבר פירסמה ממשלת ירדן הודעה חריפה בגנות ערפאת, על ש"קט עמדו, זו הנוגדת לחלוטין את ה"קונסנזוס הערבי.

בעיקבות הפירסום התחילה המ"רפת הפוליטית בארץ לעבור בקיטור מלא. שרים וחבריי-כנסת ממפלגות שונות נתפטו לעניין. איש מהם לא התעסק עוד בנאומי הפומבי של ערפאת, שחייב דיון מעמיק והתייחסות לתוכנו. הכל התרכזו במסר הסודי. היו